

Protocol Ongewenst Gedrag

Stichting Vrienden van het Rosmalen Carnaval

Inleiding

Samenvatting

1. Ongewenst gedrag

2. De stappen van het protocol

- 2.1 De melding
- 2.2 Het bestuur
- 2.3 Het tweemanschap
- 2.4 Inwinnen van advies
- 2.5 Het gesprek met het betrokken jeugdlid en ouders
- 2.6 Het gesprek met de beschuldigde
- 2.7 Op non-actiefstelling
- 2.8 Aangifte of geen aangifte
- 2.9 De melder doet geen aangifte of trekt de melding in
- 2.10 Informatie aan begeleiders en SVRC
- 2.11 Informatie aan direct betrokken ouders
- 2.12 Pers en publiciteit
- 2.13 Uitkomsten
- 2.14 Maatregelen
- 2.15 Informatie aan direct en indirect betrokkenen
- 2.16 Evaluatie
- 2.17 Afsluiting

3. Bijlagen

- 3.1 Begrippen
- 3.2 Wat zegt de wet/in veilige handen
- 3.3 Verklaring op non-actiefstelling
- 3.4 Leesbaarheid en Colofon

Inleiding

Wie denkt aan kinderen, jongeren en carnaval, denkt direct aan spel en plezier. Niemand associeert deze woorden met ongewenst gedrag. Maar naast alle vrolijke en leuke momenten kunnen jongeren helaas ook wel eens te maken krijgen met (het vermoeden van) ongewenst gedrag. Dit protocol richt zich verder op de jongeren maar ongewenst gedrag kan ook van toepassing zijn bij volwassenen.

Dit protocol beschrijft de manier waarop we bij Stichting Vrienden van het Rosmalens Carnaval (nader te noemen in dit document: SVRC) moeten omgaan met ongewenst gedrag van leden en jeugdleden. Onder ongewenst gedrag, ook wel grensoverschrijdend gedrag genoemd, verstaan we hier alle vormen van geweld, of het vermoeden ervan. Denk onder meer aan seksueel misbruik en het gebruik van andere vormen van lichamelijk en psychisch geweld (zie hoofdstuk 3: Begrippen). Dit protocol is ook van toepassing als er slechts sprake is van "een vermoeden van" ongewenst gedrag.

Het protocol beschermt degenen die ernaar handelen, aangezien zij zich gesteund voelen door beleidsafspraken van de SVRC. Aan de andere kant geeft het protocol de verplichting om op de vastgelegde manier te handelen.

Het heeft betrekking op het gedrag tussen begeleidende volwassenen en (jeugd)leden en op (jeugd)leden onderling. Het bespreken van dit protocol binnen je groep kan een positief effect hebben op de signaalgevoeligheid en het zelfvertrouwen van begeleiders om met een vermoeden van ongewenst gedrag (bijv. seksueel misbruik) om te gaan. Daarnaast hebben begeleiders een signalerende functie en zou een minderjarige hen in vertrouwen kunnen nemen door ongewenst gedrag of huiselijk geweld met hen te bespreken.

Tijdens carnivals gerelateerde activiteiten gaan begeleidende volwassenen op talloze momenten met jeugdleden om. Kinderen hebben soms door vallen of een opmerking van andere kinderen een beetje verdriet waardoor ze getroost willen worden. Vooral jonge kinderen komen bij volwassenen spontaan uitrusten, knuffelen, hun verhaal vertellen enz. Helaas kunnen er ook situaties voorkomen waarbij het gaat om ongewenst gedrag. Deze situaties zorgen voor veel verwarring en spanning. Ze roepen vaak ook veel emoties op en/of worden geconfronteerd met dilemma's. Extra moeilijk is het wanneer het gaat over een onderwerp als seksualiteit omdat hier vaak een taboe op rust. Ook kan het voorkomen dat een jeugdlid een volwassen begeleider in vertrouwen neemt over een situatie of voorval wat elders heeft plaatsgevonden.

*Bij ongewenst gedrag zijn de **'gevoelens van het jeugdlid'** en niet de 'gedachten van de volwassene' bepalend. Ook al gebeurt er objectief gezien niets, dan nog geven de gevoelens van het jeugdlid de doorslag.*

Dit document geeft een aantal afspraken en handelingsalternatieven voor situaties waarin sprake is van ongewenst gedrag of een vermoeden daarvan. Vermoedens van ongewenst gedrag en in het bijzonder seksueel misbruik, zijn soms moeilijk hard te maken en er doemen telkens weer andere dilemma's op. Het protocol biedt zowel bescherming als verplichtingen, maar geen pasklare oplossing. De manier waarop je moet handelen, valt niet exact te beschrijven. Dit protocol dient als leidraad en biedt houvast.

Melden

Bij (een vermoeden van) ongewenst gedrag is op voorhand niet te overzien wat de impact en de gevolgen zijn voor een groep en het betreffende jeugdlid.

In dat geval is in eerste aanleg overleg met de protocolbeheerder van de SVRC noodzakelijk. Melding maakt het mogelijk de groep te adviseren bij het uitvoeren van het protocol.

De protocolbeheerder brengt het dagelijks bestuur (nader te noemen in dit document: DB) zo snel als mogelijk op de hoogte van de melding.

Samenvatting

Het Protocol ongewenst gedrag beschrijft de manier waarop we bij SVRC moeten omgaan met (het vermoeden) van ongewenst gedrag van leden en jeugdleden.

In het protocol staat een aantal afspraken en handelingsadviezen. Dit zijn de belangrijkste aandachtspunten:

Doen

- formeel tweemanschap en spreek onderlinge rolverdeling af;
- bespreek samen het protocol en de te volgen stappen;
- meld (een vermoeden van) ongewenst gedrag direct aan de protocolbeheerder van de SVRC;
- verzoek bij vragen/twijfel om advies bij de protocolbeheerder van de SVRC;
- leg alle afspraken en ontwikkelingen die zich voordoen schriftelijk vast, in de vorm van een chronologisch verslag;
- bevestig alle afspraken aan/met betrokkene(n) en vertel altijd wat je met de verkregen informatie gaat doen;
- noteer van elk (telefoon)gesprek de gesprekspartners, de datum, het tijdstip en de gemaakte afspraken, in het verslag
- bewaar van alle brieven, mails e.d. een kopie;
- verwijst zo nodig naar politie, jeugdhulpverlening of Slachtofferhulp;
- zorg voor goede informatie aan de betrokken ouders, de niet betrokken ouders, direct betrokkenen en andere leden/jeugdleden;
- voorkom dat als gevolg van onvolledige of te late informatie een geruchtencircuit op gang komt;
- geef aandacht en nazorg aan het (vermoedelijke) slachtoffer, de (vermoedelijke) dader/ beschuldigde, de ouders, de eigen leden/jeugdleden.

Niet doen

- schuldvraag aan de orde stellen;
- suggesties en vermoedens uitspreken;
- zelf onderzoek doen (politieagent spelen).

1. Ongewenst gedrag

Bij een melding ongewenst gedrag komt er veel in korte tijd op je af. Het is van belang dat je zicht hebt op wat er te gebeuren staat en in welk tijdspad.

We schetsen in dit hoofdstuk een beeld van wat er op je afkomt .

- sta de melder rustig en neutraal te woord;
zie 2.1.
- probeer een beeld te vormen over inhoud, aard en ernst van de situatie. Noteer alles wat opvalt en verteld wordt in feitelijke bewoordingen;
zie 2.1.
- formeer een tweemanschap;
zie 2.2- 2.3.
- het tweemanschap maakt taak- en rolverdeling;
zie 2.3 - 2.4 - 2.5.
- indien noodzakelijk advies inwinnen bij politie of andere instantie;
zie 2.4- 3.1 - 3.2.
- gesprek met slachtoffer en ouders/ voogd;
zie 2.5
- gesprek met beschuldigde;
zie 2.6
- eventuele non-actiefstelling door DB;
zie 2.2 - 2.7 - 2.13 - 2.14.
- eventueel overleg met hulpverlenende instanties;
zie 3.2.
- eventuele vervolgesprekken;
- verdere informatie aan direct en niet direct betrokkenen;
zie 2.10 - 2.11- 2.15.
- evaluatie;
zie 2.16.

2. De stappen van het protocol

Onderneem de volgende stappen om zo goed mogelijk met een melding ongewenst gedrag om te gaan en om onnodige fouten te vermijden. Houd bij deze stappen altijd rekening met de specifieke situatie.

2.1 De melding

Sta de aanmelder rustig en neutraal te woord. Probeer een beeld te vormen over inhoud, aard en ernst van de situatie. Noteer alles wat opvalt en verteld wordt in feitelijke bewoordingen.

Ga de volgende vragen en aandachtspunten af:

- noteer wie, wat, waar, wanneer? Is er mogelijk sprake van meerdere slachtoffers en/of plegers?;
- wie zijn van het (vermoeden van) misbruik op de hoogte?;
- ga na of en op welke wijze het slachtoffer veiliggesteld is/kan worden. Vang de betrokkene op, hoor niet uit. Bied de gewone begeleiding in de dagelijkse omgang;
- praat niet met de beschuldigde over het voorval;
- wijs de melder op de voorlopige zwijgplicht en op het belang ervan;
- bespreek met de melder hoe met de situatie om te gaan, verwijst de melder/klager eventueel door naar de huisarts/hulpverlening;
- maak afspraken met de melder over hoe hij verder wordt geïnformeerd;
- verslaglegging;
- neem direct contact op met de protocolbeheerder van de SVRC;

2.2 Het bestuur

Het bestuur stelt na op de hoogte te zijn gesteld door de protocolbeheerder van de SVRC van de melding indien nodig een tweemanschap aan en geeft hen mandaat voor het uitvoeren van dit protocol. Het DB neemt een beslissing over een non-actiefstelling van betrokkene(n) gerelateerd aan de SVRC.

Het tweemanschap moet voldoen aan de volgende voorwaarden:

- geen enkele (familie)relatie met slachtoffer en/of beschuldigde;
- beschikken over het vermogen om te analyseren en zich in te leven en tegelijkertijd emotioneel afstand te nemen;
- door leeftijd en ervaring beschikken over voldoende gezag en draagvlak bij zowel de jeugdleden als ouders van deze jeugdleden;
- probleemloos kunnen samenwerken met de andere partner uit het tweemanschap;

Bij een ouderbijeenkomst is in ieder geval een bestuurlid van het DB aanwezig en kan optreden als onafhankelijke gespreksleider. Ook kan dit bestuurslid als niet direct betrokkene in het proces, voor het tweemanschap als klankbord of adviseur fungeren.

2.3 Het tweemanschap

Handel in dit soort zaken niet alleen, omdat:

- er veel op je af komt;
- twee meer weten dan één, zo kun je gefundeerde beslissingen nemen als dat nodig is;
- je met zijn tweeën meer objectiviteit hebt;
- je minder risico loopt dat anderen je acties als individueel of persoonlijk zien;
- fouten voorkomen moeten worden;
- je bij elkaar terecht kunt voor advies en steun;
- belanghebbenden op het juiste moment goed moeten worden geïnformeerd;
- de betrouwbaarheid van de verslaglegging hoger is.

Verdeel de rollen en maak daar afspraken over. Zo kan één persoon de contacten met het betrokken jeugdlid en de ouders onderhouden, en de ander met de beschuldigde. Gezamenlijk spreekt het tweemanschap met de andere partijen.

Het tweemanschap wordt zo snel mogelijk na de melding indien nodig door het bestuur ingesteld. Na het aannemen van de melding volgen zij de stappen zoals beschreven in het protocol.

Het uitvoeren van het Protocol ongewenst gedrag vereist soms specialistische ondersteuning die gevonden kan worden bij de politie, jeugdhulpverlening, slachtofferhulp etc

Belooft nooit geheimhouding, maar zeg dat de informatie vertrouwelijk wordt behandeld.

2.4 Inwinnen van advies

Bij vermoedens van strafbare feiten is het belangrijk zo snel mogelijk een informatief gesprek met de politie, afdeling Jeugd en Zeden te voeren. Een dergelijk gesprek kan desgewenst zonder vermelding van namen van beschuldigde of slachtoffer worden gevoerd.

Mocht door omstandigheden een gesprek niet op korte termijn mogelijk zijn, wacht dan niet op een afspraak met de politie maar vervolg dit protocol.

Waarom een gesprek met de politie?

De politie heeft ervaring met meldingen van ongewenst gedrag. Ze weten hoe om te gaan met slachtoffer en dader en hebben ervaring met het herkennen van de pleger. De politie is deskundig en samen met het Openbaar Ministerie beoordelen zij of er voldoende bewijs is voor een vervolging. Wanneer een zaak wordt aangespannen, buigt justitie zich daar uiteindelijk over. Dit is belangrijk voor het slachtoffer en de ouders, maar ook voor de beschuldigde. Er kan namelijk sprake zijn van een valse of onterechte beschuldiging.

Met het oog op imagoschade is het tijdig inschakelen van politie een goede aanpak.

Schuldbepaling is een taak van politie en justitie

Het onderzoek naar een melding van misbruik is een wettelijke taak. Politie en justitie hebben hiervoor een exclusieve bevoegdheid. Schuldbepaling en opsporing zijn geen taken van de SVRC.

*Door foutief handelen kan bewijsvoering tegen een beschuldigde worden bemoeilijkt of zelfs onmogelijk gemaakt worden, ook als dit onbewust gebeurt.
Wanneer meerdere personen gesprekken voeren met het vermoedelijke slachtoffer en/of de beschuldigde, kunnen getuigenverklaringen authenticiteit verliezen.*

Wanneer de melding om een minder ernstig feit lijkt te gaan, zal de protocolbeheerder van de SVRC een informatief gesprek hebben met een medewerker van de afdeling jeugd en zeden van de politie.

2.5 Het gesprek met het betrokken jeugdlid en ouders

Bij het vermoeden van een ongewenst gedrag wordt een gesprek gehouden met de direct betrokkenen. Bij voorkeur vindt dit gesprek plaats na het informatieve gesprek met de politie. Het informeren van de direct betrokken ouders gebeurt individueel, bijvoorbeeld door middel van een huisbezoek. Het tweemanschap voert dit gesprek. Ook een gesprek met het jeugdlid wordt door hen gevoerd.

*Vertel in het gesprek en noteer in het verslag alleen feitelijkheden. Toon begrip, maar hoor slachtoffer en ouders niet uit. Beschuldig niemand.
Maak duidelijk dat de zaak objectief onderzocht moet worden. Ga zelf nooit op onderzoek uit; dan raak je verstrikt in de belangen van ouders, het jeugdlid, de beschuldigde, andere ouders en de jeugdgroep.*

Wat vertelt u?

De minderjarige en zijn ouders voelen zich waarschijnlijk ernstig benadeeld en weten niet wat er komen gaat. Zij hebben behoefte aan informatie over het verdere verloop van de zaak.

Vertel daarom:

- wat in hoofdlijnen de vervolgstappen zijn;
- dat de zaak, wanneer aangifte gedaan wordt, door politie en justitie wordt afgehandeld en dat SVRC daar geen invloed op heeft.

Andere aandachtspunten voor dit gesprek:

- hulp voor het jeugdlid;
- wijs ouders (voogd) erop dat ze voor informatie, melding of het doen van aangifte naar de politie afdeling jeugd en zeden, andere instanties zoals verderop in dit document vermeldt staat of de huisarts kunnen gaan;
- wijs ouders (voogd) ook op de mogelijkheid van rechtsbijstand;
- wijs ouders (voogd) op het belang van het voorkómen van geruchten en het belang van juridische bewijsvoering.
- Wijs ouders (voogd) op de mogelijkheid om een gesprek aan te gaan met de vertrouwenspersonen van de SVRC.
 - Jan Smit, email: jan@mediationtafel.org en/of
 - Susan van Pinxteren-Van der Doelen, email: susanvanpinxteren@gmail.com
- Maak de ouders (voogd) bekend met dit document, via de site www.zandhazendurp.nl

Schep duidelijkheid en vertrouwen. Maak afspraken en leg deze vast in het verslag.

Tijdens het traject, van onderzoek tot en met uitspraak, houdt een lid van het tweemanschap contact met de ouders.

Hulp voor slachtoffers nodig?

*Bel Slachtofferhulp Nederland,
telefoonnummer: 0900-0101 (lokaal tarief).*

Gespecialiseerde hulp

Betrokkenen kunnen een beroep doen op gespecialiseerde hulp. Te denken aan; Slachtofferhulp Nederland, huisarts, afdeling jeugd en zeden van de politie, etc.

2.6 Het gesprek met de beschuldigde

Het gesprek met de beschuldigde vindt bij voorkeur ook plaats na het informatieve gesprek met de politie. In dit gesprek is het de bedoeling om inhoudelijk objectieve informatie te krijgen en afspraken vast te leggen over de stappen die gezet gaan worden. Het tweemanschap informeert de beschuldigde persoon over de inhoud van de melding en laat ruimte voor een reactie.

Zorg voor een objectief gesprek. Hoor de beschuldigde niet uit en veroordeel hem/haar niet. Maak duidelijk dat iedere melding objectief moet worden uitgezocht en dat een mogelijke (tijdelijke) maatregel nodig is. Geef de beschuldigde de kans om te reageren.

Bespreek met de beschuldigde de mogelijkheid om rechtsbijstand in te schakelen. Informeer de beschuldigde over de stappen die worden ondernomen.

Een beschuldigde heeft er recht op om te weten wat hij/zij kan verwachten.

2.7 Op non-actiefstelling

In het geval van een beschuldiging van ongewenst gedrag door vrijwilliger van de SVRC kan de beschuldigde door DB op non-actief worden gesteld. Indien er aangifte wordt gedaan geldt de non-actiefstelling totdat de melding objectief is uitgezocht en er een uitspraak is van justitie.

Ook wanneer een beschuldigde de genoemde feiten ontkent of als zijn verhaal niet duidelijk is, wordt hij/zij gedurende het traject op non-actief gesteld.

Afspraken bij non-actiefstelling

Maak duidelijk dat de beschuldigde vrijwilliger van de SVRC zich tijdens de procedure niet aan activiteiten van de SVRC mag deelnemen. Dit is zowel in het belang van betrokkene(n) als dat van SVRC. De beschuldigde mag geen contact hebben met (jeugd)leden en hij of zij mag zich niet in de directe omgeving van de betrokkene(n) ophouden. De op non-actiefstelling wordt schriftelijk vastgelegd en door de protocolbeheerder en een lid van het DB van de SVRC en de betrokkene(n) ondertekend (zie bijlage, 3.3 Verklaring non-actiefstelling SVRC). Het is aan te raden om een ingevulde verklaring klaar te hebben, voordat het gesprek met de betrokkene(n) plaatsvindt. Die hoeft de verklaring tijdens het gesprek dan alleen nog te lezen en te ondertekenen.

De protocolbeheerder of lid van het DB maakt een verslag van het gesprek over de op non-actiefstelling. Tijdens het gehele traject van onderzoek tot en met uitspraak houdt één van de leden van het tweemanschap contact met de beschuldigde.

2.8 Aangifte of geen aangifte

Na de gesprekken uit voorgaande stappen is het belangrijk dat het betrokken jeugdlid en zijn ouders zo snel mogelijk een beslissing nemen over de verdere procedure. De SVRC kan maar zelden zelf aangifte doen, adviseer daarom het slachtoffer en/of de ouders om aangifte te doen.

Wanneer er geen aangifte wordt gedaan, wordt geen van beide partijen door justitie in het gelijk gesteld. Desondanks kan op grond van ernstig verstoorde verhoudingen opzegging van het lidmaatschap onontkoombaar zijn. De SVRC behoudt immers in deze kwestie haar eigen verantwoordelijkheid.

2.9 De melder doet geen aangifte of trekt de melding in

Ook sterke vermoedens van ongewenst gedrag kunnen blijven bestaan, zelfs als het ongewenst gedrag juridisch niet bewezen is zal er sprake zijn van een verstoorte relatie. Ga in gesprek met de betrokkene over de mogelijkheden.

2.10 Informatie aan begeleiders Jeugdblok en SVRC

Een melding en zelfs alleen een verdenking van ongewenst gedrag kan veel onrust en verwarring veroorzaken bij de betrokken begeleiding. Wanneer hiervoor niet voldoende aandacht is, bestaat het risico dat geruchten en foutief ingegeven handelwijzen de juridische bewijsvoering schaden. Ook is de kans groot dat onder medewerkers verdeeldheid ontstaat door loyaliteitsconflicten ten aanzien van het (vermoedelijke) slachtoffer en de beschuldigde. Daarbij kunnen vrijwilligers ook kampen met gevoelens van schuld, machteloosheid of boosheid.

Betrokken begeleiders en SVRC worden geïnformeerd nadat gesprekken met slachtoffer en/of ouders en beschuldigde hebben plaatsgevonden en er vervolgstappen zijn ingezet.

- vertel over hoe het bestuur heeft gehandeld en waarschijnlijk nog gaat handelen;
- doe nooit uitspraken over de schuldvraag;
- geef vrijwilligers de gelegenheid de schok te verwerken, maar ga niet in op wat er allemaal is gebeurd of nog zou kunnen gebeuren. Speculeren leidt tot onrust en geruchten;
- vertel dat meer informatie volgt op het moment dat de uitspraak van justitie bekend is, dit kan tot twee jaar duren;
- maak duidelijke afspraken over wat te doen en te laten tijdens het verdere proces;
- alle vragen over het onderwerp, dus ook vragen die ouders stellen aan leden, worden doorverwezen naar het tweemanschap.

2.11 Informatie aan niet direct betrokken ouders

Na de gesprekken met het slachtoffer, de beschuldigde, de politie, de direct betrokken ouders, SVRC is als vervolgstap het informeren van niet direct betrokken ouders belangrijk, indien nodig. Dit is afhankelijk van het voorval.

Zij maken zich mogelijk ook ongerust en zitten met vragen. Wanneer indirect betrokken ouders te laat worden geïnformeerd, schaadt dat mogelijk het vertrouwen in de SVRC. Afhankelijk van de omvang en impact van het ongewenste gedrag worden enkel de ouders van de betreffende groep van het jeugdblok uitgenodigd.

Het is mogelijk een vertegenwoordiger uit te nodigen van de politie, maatschappelijk werk, vertrouwenspersoon SVRC of i.d. De aanwezigheid van deze persoon kan bijdragen aan het vertrouwen van de ouders in de handelswijze van het bestuur, kan het tweemanschap steun geven, en de objectiviteit waarborgen.

Ook hier geldt:

- vertel alleen de feiten;
- voorkom paniek door niet uitvoerig in te gaan op wat er mogelijk is gebeurd als hierover geen feitelijke informatie te geven is. Speculeren kan tot onrust en geruchten leiden;
- doe nooit uitspraken over de schuldvraag.

Vertel op een rustige en niet-insinuerende manier:

- wat de feiten zijn;
- hoe het tweemanschap en SVRC heeft gehandeld en waarschijnlijk nog gaat handelen;
- dat ouders opnieuw geïnformeerd worden wanneer daar aanleiding toe is.

2.12 Pers en publiciteit

Indien er belangstelling ontstaat vanuit de pers of media, graag voor informatie doorverwijzen naar het DB van de SVRC.

Stel vanaf het begin een woordvoerder aan. Dit is belangrijk voor het geval de zaak onverhoeds de pers ter ore komt. Voor de woordvoerder is het belangrijk te weten dat het kan voorkomen dat journalisten bij dit soort nieuws gevoelige informatie boven tafel willen halen. Ze kunnen de woordvoerder woorden in de mond leggen; deze moet daar alert op zijn. Vraag daarom waar mogelijk, bijvoorbeeld bij artikelen, altijd om inzage in het artikel voor publicatie.

Door zelf tijdig correcte en gerichte informatie te verschaffen, kan de woordvoerder met de pers een basis van vertrouwen leggen en hoeft de betreffende groep en SVRC geen onnodige schade te lijden. Gerichte en eerlijke informatieverschaffing op basis van de feiten vormt de beste garantie dat journalisten correcte informatie zullen verspreiden. Maak duidelijk dat SVRC de kwestie serieus neemt en welke stappen ondernomen zijn en ondernomen zullen worden. Doe ook hier nooit uitspraken over de schuldvraag, zolang dat door justitie niet is vastgesteld. Ook niet als beschuldigde heeft bekend.

Door op een correcte en informatieve manier met journalisten om te gaan, kan je ook gebruik maken van hun medium en daarmee aan lezers of kijkers laten zien dat wij als SVRC adequaat hebben gereageerd. Dit kan vertrouwen wekken bij de ouders van leden en potentiële leden.

2.13 Uitkomsten

Van een justitieonderzoek zijn de mogelijke uitkomsten:

- bewijslast is geleverd (wettig en overtuigend bewijs dat het feit is gepleegd);
- bewijslast niet geleverd;
- seponeren (delen van de verklaring zijn onjuist of niet bewijsbaar, de context is niet strafbaar, er zijn procedurele fouten gemaakt);
- aangifte blijkt valse beschuldiging (het strafbare feit heeft niet plaatsgevonden, de melder is zich bewust van het motief en het doen van onjuiste aangifte).

Na de uitspraak van justitie is het tijd om definitieve maatregelen te nemen die eventuele tijdelijke maatregelen (non-actiefstelling) aanvullen of vervangen. Mogelijke maatregelen zijn afhankelijk van de uitspraak.

Justitiële vrijspraak hoeft overigens niet te betekenen dat degene als begeleider of lid van SVRC actief blijft.

2.14 Maatregelen

Indien de melding voldoende bewezen is, kan het DB van de SVRC besluiten de beschuldigde op de zwarte lijst te plaatsen. Het is voor mensen op de zwarte lijst niet meer mogelijk lid te worden of als vrijwilliger aangesloten te zijn bij enige activiteit van de SVRC.

Registratie op de lijst is geen sanctie.
Protocol Ongewenst Gedrag SVRC

Deze registratie is niet als straf bedoeld, maar als veiligheidsmaatregel.

Op dit moment bestaat er in Nederland nog geen landelijk registratiesysteem dat helpt voorkomen dat (potentiële) daders opnieuw de fout in gaan bij een vrijwilligersorganisatie. In aanvulling op de Verklaring Omtrent Gedrag wordt daar op dit moment wel aan gewerkt. Met een landelijk registratiesysteem kan worden gecontroleerd of een aspirant-vrijwilliger in een andere sector eerder grensoverschrijdend gedrag heeft gepleegd.

2.15 Informatie aan direct en indirect betrokkenen

Na de uitspraak en het informeren van de beschuldigde en de melder, moeten de direct en indirect betrokkenen geïnformeerd worden over deze uitspraak. Bedenk dat de leden en het jeugdblok niet rechtstreeks geïnformeerd wordt over de uitspraak. Organiseer hiervoor zo nodig bijeenkomsten. Laat het DB de informatie over de uitkomst van de rechtszaak bespreken en toelichten, eventueel samen met de politie.

De uitspraak van de rechtszaak kan de gemoederen weer heftig beroeren. Vooral als de zaak wordt geseponeerd of de beschuldigde wordt vrijgesproken door gebrek aan bewijs. Bied daarom altijd gelegenheid tot vragen, opmerkingen en emoties en verwijst eventueel door voor verdere hulp.

2.16 Evaluatie

Om herhaling van een incident te voorkomen, is een goede afhandeling van een zaak erg belangrijk. Dit is zeker zo belangrijk als het doorlopen van voorgaande stappen. Het tweemanschap zorgt voor een evaluatie van de zaak met de belangrijkste betrokkenen. De vragen die bij een evaluatie beantwoord moeten worden zijn de volgende:

- wat ging goed?
- wat kunnen we leren voor de toekomst?
- zijn er nog stappen die gezet moeten worden?
- Aanvullingen/wijzigingen t.a.v. dit protocol?

2.17 Afsluiting

Als alle stappen zijn doorlopen en maatregelen naar wens zijn getroffen, kan een zaak worden afgesloten. Let op dat hiertoe niet te snel wordt besloten. Ook als de rust lijkt wedergekeerd, is het belangrijk enige tijd stand-by te blijven.

3. Bijlagen

3.1 Begrippen

Wat is geweld?

Er bestaan veel vormen van ongewenst gedrag in de vorm van geweld. In dit protocol spreken we van opzettelijk (willens en wetens) gepleegd geweld.

Geweld kun je onder verdelen in verschillende categorieën:

- fysiek geweld (bijv. slaan, schieten en seksueel geweld);
- geestelijk geweld (bijv. pesten, dreigend en kleinerend taalgebruik);
- materieel geweld (bijv. vernielen van andermans eigendommen);
- digitaal geweld (bijv. via sms, chatbox, webcam, facebook, twitter, whatsapp etc.).

Verder valt hier vanzelfsprekend ook onder: geweld met ernstig lichamelijk en/of psychisch letsel.

Wat is seksueel misbruik?

Seksueel misbruik is een breed begrip. Het kan variëren van dubbelzinnige opmerkingen tot aanranding en verkrachting. Als voorbeelden van grensoverschrijdend gedrag noemen we:

- een seksueel/erotisch geladen sfeer scheppen, ook via post, telefoon, sms, facebook, whatsapp, e-mail, internet etc en seksueel getinte grappen;
- ongewenste aanraking; wat we onder ongewenste aanraking verstaan, wordt bepaald door de gevoelens van het jeugdlid en niet door de gedachten van de volwassene;
- zich tegen het kind aandrukken;
- een minderjarige dwingen seksuele handelingen bij zichzelf te verrichten of seksuele handelingen bij anderen uit te voeren of tot het toekijken bij seksuele handelingen van anderen, te kijken naar pornografisch materiaal of seksueel getinte/pornografische opnames van zich te laten maken of te maken;
- penetratie in welke vorm dan ook tegen de wens van de persoon is ook verkrachting, dus ook bijvoorbeeld een tongzoen.

Seksueel misbruik / ongewenst gedrag kan zowel meisjes als jongens overkomen!

Bij seksueel misbruik gaat het om seksuele handelingen, toenaderingen of contacten die tegen de zin van de minderjarige gebeuren. Deze acties kunnen plaatsvinden in een relatie waarin sprake is van een ongelijke machtsverhouding: dus ook de afhankelijkheidsrelatie tussen minderjarige en begeleiders.

Machtsverschil

Bij (seksueel) misbruik is er eigenlijk altijd sprake van ongelijkheid in macht tussen slachtoffer en pleger. Dat machtsverschil kan te maken hebben met:

- leeftijd, volwassene tegenover minderjarige;
- positie/relatie, begeleider tegenover jeugdlid; danwel minderjarige;
- aantal, groep tegenover eenling;
- fysieke ontwikkeling;
- sekse;
- wel of geen handicap.

Jonge kinderen (jeugdleden) kunnen moeilijk aangeven of iets als ongewenst of gedwongen wordt ervaren. **Een kind bevindt zich namelijk niet in een gelijke positie ten opzichte van een volwassene. Deze machtsongelijkheid zorgt voor een geringe tot geen keuzevrijheid van het kind!**

De pleger is vaak een actieve begeleider c.q vrijwilliger van wie je het allerm minst zou verwachten. Een pleger kan zijn invloed op verschillende manieren aanwenden. Vaak gaat dit heel subtiel: lieve woordjes, cadeautjes geven, de minderjarige van zich afhankelijk maken.

Protocol Ongewenst Gedrag SVRC

De minderjarige kan dat in eerste instantie ervaren als leuk en pas later beseffen hoe vreselijk het was. Soms gebruiken plegers minder subtiele vormen van dwang, zoals dreiging met geweld, emotionele en psychologische druk of chantage om de minderjarige te dwingen tot geheimhouding.

3.2 Wat zegt de wet

De Nederlandse wetgeving geldt voor gebeurtenissen die zich binnen dan wel buiten alle activiteiten van de SVRC afspelen.

Het Nederlands strafrecht stelt in verschillende artikelen seksueel contact met minderjarigen en minderjarigen strafbaar. Dit staat genoemd in het Wetboek van Strafrecht: Titel XIV; Misdrijven tegen de zeden.

Verboden zijn:

- geslachtsgemeenschap of ontuchtige handelingen met iemand jonger dan 16 jaar (art. 242 t/m art 247);
- het verleiden (met giften of beloften) of door misbruik van de positie bewegen van iemand jonger dan 18 tot het dulden of plegen van ontuchtige handelingen (art. 248);
- het plegen van ontucht met een (stief)minderjarige, pleegminderjarige, of een andere persoon onder de 18 die aan het gezag onderworpen of aan de waakzaamheid toevertrouwd is (geldt voor werkers van instellingen, onderwijzers, sporttrainers en begeleiders in het vrijwilligerswerk art. 249);
- in principe zijn alle contacten met en tussen mensen jonger dan 16 jaar strafbaar, ook als het om een gewenst contact tussen twee vijftienjarigen gaat. Er is een verhoorplicht, maar er hoeft niet altijd overgegaan te worden tot vervolging.

*Een jeugdlid is aan de zorg en waakzaamheid van de SVRC toevertrouwd. Het artikel 249 is dus onverminderd van kracht op een ieder en in het bijzonder een aan zijn/haar waakzaamheid toevertrouwde minderjarige. (begeleiders en andere leden SVRC)
Bij SVRC geldt dat ongewenst gedrag (o.a. seksueel contact) en elke vorm van geweld tussen jeugdleden en begeleiders niet is toegestaan.*

SVRC voelt zich moreel verplicht voor haar leden een adequate regeling te treffen:

de hierboven genoemde definities zijn onverminderd van kracht en betreffen een samenvatting; voor gehele wetstekst zie Wetboek van Strafrecht: Titel XIV; Misdrijven tegen de zeden.

Er bestaan veel uitingsvormen van (seksueel) misbruik van kinderen. Verschillende gedragingen zijn door het duidelijke seksuele karakter niet voor tweërlei uitleg vatbaar. Bij andere gedragingen kunnen vloeiende overgangen bestaan tussen wat je wel en wat je niet als (seksueel) misbruik kunt typeren.

Als criterium kun je daarbij hanteren of het welzijn van het kind en zijn lichamelijke en psychische integriteit ondergeschikt wordt gemaakt aan de bevrediging van de seksuele en/of erotische behoeften van de leidinggevende. De volgende definitie geeft daarover duidelijkheid:

Elke vorm van seksueel gedrag of seksuele toenadering, in verbale, non-verbale of fysieke zin, opzettelijk of onopzettelijk, die door de persoon die het ondergaat als ongewenst of gedwongen wordt ervaren; en/of plaatsvindt binnen een ongelijke machtsverhouding (volwassene - minderjarige, hulpverlener - cliënt, leerkracht - leerling, trainer - pupil, leiding - jeugd lid, e.d.); en/of andere handelingen of gedragingen die strafbaar zijn volgens het Wetboek van Strafrecht.

in veilige handen

'In veilige handen' is een samenwerking tussen de Vereniging Nederlandse Organisaties Vrijwilligerswerk (NOV), Movisie, Scouting Nederland en NOC*NSF. Het is onderdeel van het gelijknamige project dat handreikingen biedt om te voorkomen dat kinderen en jongeren in vrijwilligersorganisaties slachtoffer worden van seksueel misbruik of ongewenst gedrag.

- www.inveiligehanden.nl

Wil jij je meer verdiepen in het onderwerp ongewenst gedrag?

Kijk dan eens op een van de volgende websites:

- www.seksueelgeweld.info
- www.seksueelgeweld.nl
- www.huiselijkgeweld.nl
- www.slachtofferhulp.nl

Ook kan men een beroep doen op de volgende organisaties:

Slachtofferhulp Nederland

Slachtoffers van ongewenst gedrag hebben vaak te maken met gevoelens van schaamte en houden daarom de ervaring voor zichzelf. Toch kan het belangrijk zijn om er met iemand over te praten die je vertrouwt. Slachtofferhulp Nederland is er voor:

- slachtoffers;
- familie en kennissen;
- getuigen.

Er zijn veel hulpverlenende instanties die je bij deze problematiek kunnen helpen. Voor de eerste hulpverlening kun je terecht bij Slachtofferhulp Nederland. Met psychische klachten kun je terecht bij de Geestelijke Gezondheidszorg en Verslavingszorg (GGZ).

Slachtofferhulp Nederland kan je gratis informeren over de mogelijkheden in je omgeving.

☎ : 0900-0101

Veilig Thuis

Vanaf 1 januari 2015 hebben gemeenten als gevolg van de Jeugdwet en de WMO (Wet maatschappelijke ondersteuning) een advies en meldpunt Huiselijk geweld en Kindermishandeling georganiseerd. Zij verzorgen advies en informatie aan melders en burgers en naar aanleiding van een melding doen zij onderzoek om te bepalen of er sprake is van kindermishandeling c.q. misbruik of huiselijk geweld. Zie internet.

☎ : 0800-2000

Juvans Maatschappelijk Werk en Dienstverlening

Diverse vormen van hulpverlening op het gebied van jongeren.

☎ : 073-6444244. (24/7 bereikbaar) Zie internet.

Korrelatie

Als landelijke organisatie is Korrelatie voor iedereen beschikbaar voor hulpverlening (ook online) en advies op het terrein van zorg en welzijn. De diensten van Korrelatie zijn onafhankelijk, op de persoon gericht, klantvriendelijk en efficiënt.

☎ : 0900-1450

M: Meld Misdaad Anoniem

Het is een meldlijn waar mensen anoniem informatie kunnen geven over ernstige misdaad, fraudezaken of schendingen van integriteit. M. is een vangnet voor mensen om een bijdrage te leveren aan de veiligheid in hun eigen omgeving. Het is de plek waar anonimiteit wordt gewaarborgd. Anonieme meldingen worden er getoetst en doorgezet naar de bevoegde instanties zoals de politie en andere opsporingsdiensten. Zij kunnen hiermee een onderzoek starten of de melding kan bijdragen aan een lopend onderzoek.

☎ : 0800-7000

3.3 Verklaring op non-actiefstelling

Verklaring non-actiefstelling SVRC

Ondergetekende _____ verklaart hierbij kennisgenomen te hebben van zijn/haar op non-actiefstelling bij Stichting Vrienden van het Rosmalens Carnaval te Rosmalen.

Ondergetekende zal met ingang van heden al zijn functies die verband houden met enige activiteiten van de SVRC neerleggen tot het moment waarop het justitieel onderzoek is afgerond of (indien van toepassing) de rechtbank een uitspraak heeft gedaan of het bestuur van de SVRC tot een standpunt is gekomen.

Ondergetekende zal vanaf het moment van de ondertekening geen activiteiten van de SVRC meer bezoeken en direct noch indirect contact hebben of zich in de directe omgeving van de betrokkene en (jeugd)leden bevinden.

Ondergetekende heeft kennisgenomen van het feit, dat wanneer hij/zij de afspraken, voortvloeiend uit deze overeenkomst, schendt, de SVRC zich zal gaan beraden over juridische vervolgstappen.

Aldus overeengekomen d.d. _____

Plaats _____

Handtekening _____

Handtekening van de betrokkenen namens de SVRC:

_____	en	_____
Naam voluit		Naam voluit
Functie		Functie

3.4 Leesbaarheid

Dit protocol is opgeschreven vanuit het voorbeeld dat een jeugdlid slachtoffer wordt van ongewenst gedrag. Dit kan natuurlijk ook een ouder of begeleider zijn. Voor de leesbaarheid hebben we het in deze uitgave over 'ouders' maar we zijn ons er terdege van bewust, dat lang niet alle leden opgroeien in een gezin met een vader en moeder. Waar 'ouders' staat, kun je dus, afhankelijk van de leefomstandigheden van het kind, ook ouder, voogd, verzorger of verzorg(st)er lezen. Waar begeleider staat, bedoelen we ook bestuursleden en alle andere leden en vrijwilligers van de SVRC. Ten slotte gebruiken we voor de leesbaarheid steeds de mannelijke vorm en de afkortingen SVRC (Stichting Vrienden van het Rosmalen Carnaval), DB (Dagelijks Bestuur).

Colofon

Het Protocol ongewenst gedrag van de SVRC is gemaakt door Francien van Druenen en Fieke Staats, op maandag 10 oktober 2016 te Rosmalen, naar de leidraad van het Protocol Ongewenst Gedrag van de vereniging Scouting Nederland.

Dit protocol is een toevoeging aan van het Huishoudelijk Reglement van de SVRC en heeft daarmee een verplichtend karakter.

SVRC staat ingeschreven in de KvK onder nummer: 41081696.

Voor reacties, opmerkingen of aanvullingen houdt SVRC zich aanbevolen.
Graag zien ze deze tegemoet via: info@zandhazendurp.nl

Voor overige contactpersonen van de SVRC zie: www.zandhazendurp.nl